

Nieuwsbrief 6, februari 2018

In de 6^e nieuwsbrief van het Platform Melkgeitenhouderij is er aandacht voor de volgende onderwerpen:

- * Toekomstvisie Geitenzuivelketen
- * Onderzoek naar duurzame beheersing van kiemgetal in geitenmelk
- * Paratuberculose in (melk)geiten, nieuwe inzichten en praktische handvatten
- * Duurzame Geiten Zuivel Keten

Toekomstvisie Geitenzuivelketen

De werkgroep Toekomstvisie Geitenzuivelketen heeft medio januari 2018 de Toekomstvisie Geitenzuivelketen gepresenteerd aan de besturen van de vakgroep LTO Melkgeitenhouderij en NGZO. De werkgroep bestaat uit melkgeitenhouders en vertegenwoordigers uit de verwerkers van geitenzuivel en is medio 2017 gestart met het visietraject.

De visie is gevormd door gesprekken met 11 partijen van binnen en buiten de keten van de melkgeitenhouderij en natuurlijk met elkaar. De toekomst van de geitenketen draait om twee zaken: gezondheid en vertrouwen.

In de tweede helft van maart 2018 presenteren vertegenwoordigers van LTO en NGZO de Toekomstvisie Geitenzuivelketen tijdens bijeenkomsten in Heerenveen, Heerde en Oirschot. Wij nodigen u van harte uit om van gedachten te wisselen over de toekomst van onze sector. Aan de hand van de input op de gepresenteerde Toekomstvisie Geitenzuivelketen zullen de beide besturen in gezamenlijkheid de strategische agenda bepalen. U ontvangt zo spoedig mogelijk een uitnodiging met het programma.

Onderzoek naar duurzame beheersing van kiemgetal in geitenmelk

Een goede melkqualiteit is een primaire voorwaarde om te mogen leveren in de markt. Het kiemgetal op Nederlandse melkgeitenbedrijven is relatief hoog en er lijkt sprake te zijn van een licht stijgende trend de laatste jaren. De zuivelverwerkers en de primaire houders, verenigd in het Platform Melkgeitenhouderij, zijn samen overeengekomen dat dit een onderwerp is dat prioriteit heeft en in de sector breed aangepakt moet worden.

Vanuit de publiek-private samenwerking "One-health-for-food" (PPS 1H4F) start daarom een onderzoek naar het inzicht in de mechanismen die leiden tot de diergebonden uitscheiding van bacteriën in de melk. Hiermee kunnen concrete

interventies worden gedaan waarmee het kiemgetal effectief te managen is op een zo natuurlijke mogelijke manier.

Het betreft een onderzoek met een looptijd van 4 jaar waarbij de coördinatie in handen is van de Faculteit Diergeneeskunde in Utrecht. Meerdere melkgeitenbedrijven, melkwinningsadviseur J. Grolleman, Elda, de overheid en het Platform Melkgeitenhouderij zijn partner in dit project. Het onderzoeksproject wordt 50/50 gefinancierd door overheid en het bedrijfsleven. Meer informatie over 1H4F is hier te lezen.

Paratuberculose in (melk)geiten, nieuwe inzichten en praktische handvatten

Het onderzoeksproject Paratuberculose in de melkgeitenhouderij is onlangs afgerond. Voor de melkgeitenhouders is de uitgave 'Paratuberculose in (melk) geiten, Nieuwe inzichten en praktische handvatten' beschikbaar gekomen.

Dit document geeft in verkorte weergave de resultaten van het onderzoeksproject weer en praktische tips voor de melkgeitenhouder. De belangrijkste praktische tips voor de veehouder:

1. Vertrek één op één geitenbiest als de verdere gezondheidssituatie het toelaat;
2. Houd de gescheiden opfok van lammeren in hygiënisch opzicht strikt gescheiden van de melkgeitenafdeling;
3. En fok niet door met geiten met een ongunstige uitslag na onderzoek op een paratuberculose-infectie.

Lees [hier](#) meer.

Duurzame Geiten Zuivel Keten (DGZK)

Twee jaar nadat de geitenzuivelsector begonnen is met verkenningen van een eigen duurzaamheidsprogramma is het zo ver; in april 2018 is het programma operationeel. Het programma is tot stand gekomen met behulp van de leden van de 3 werkgroepen imago & markt, diergezondheid & dierenwelzijn en energie & klimaat en de stuurgroep.

Pro-actieve aanpak

De geitenzuivelsector professionaliseert en groeit, maar daarmee komt ook maatschappelijke aandacht voor de sector. Er is het afgelopen halfjaar veel maatschappelijke aandacht geweest voor de situatie rondom bokjes en voor het Onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden op het gebied van de geitenbedrijven.

De geitenzuivelketen werkt al enkele jaren proactief aan de DGZK en laat daarmee zien te werken aan uitdagingen rondom verduurzaming van de sector, ook al voor de recente maatschappelijke belangstelling. Daarnaast levert verduurzaming rendement op. Bij de onderdelen binnen het huidige programma komen niet alleen 'people' en 'planet', maar ook 'profit' nadrukkelijk aan de orde. Dit draagt bij aan het rendement op geitenbedrijven en daarmee aan een gezonde en sterke sector en keten.

Onderdelen van de DGZK

De volgende 7 onderwerpen gaan deel uitmaken van het programma:

- Energiescan
- Levensduur
- Antibioticagebruik
- Zoönosekeurmerk
- Bokjes thuis afmesten
- Welzijnsmonitor
- Actieve bijdrage aan het vergroten van transparantie van de sector

Basisvoorwaarden voor de onderdelen:

- De onderdelen zijn mede gekozen naar aanleiding van de input van geitenhouders op de enquête die eind 2016 is uitgezet. Hierin konden zij aangeven welke thema's ze belangrijk vinden voor de sector en daar is rekening mee gehouden.
- De onderdelen leveren rendement op. Met vermindert antibioticagebruik is geld te besparen. Hetzelfde geldt voor het verlengen van de levensduur van geiten. Ook met energiebesparing is geld te verdienen. Als sector werken aan imago en proactief laten zien dat je volksgezondheid belangrijk vindt, middels deelname aan de zoönosemonitor, geeft ruimte om te ondernemen. Ook met onderdelen uit de welzijnsmonitor, zoals duurmelken is geld te verdienen.
- Voor ieder wat wils. Het is voor geitenhouders mogelijk om op verschillende onderdelen te scoren.
- De onderdelen dragen bij aan verduurzaming van de geitenzuivelketen, waarbij de onderdelen people, planet en profit zo veel mogelijk met elkaar in evenwicht zijn.

Stimuleringsprogramma

Het programma is zo ingezet, dat alle geitenzuivelondernemingen er concurrentieneutraal gebruik van kunnen maken. Door een puntenwaarderingssysteem kunnen zuivelondernemingen zelf nadere invulling geven. Dit kan bijvoorbeeld door geitenhouders te stimuleren om mee te doen door een beloningssysteem in te voeren, of door een minimaal aantal punten te vereisen van leveranciers op het totale programma of onderdelen daarvan. Hierbij moet opgemerkt worden dat het vanuit het basisprogramma zeker niet noodzakelijk is dat geitenhouders op alle onderdelen scoren.

Het systeem is dynamisch, jaarlijks worden de onderwerpen op basis van actualiteiten herbeoordeeld. Onderwerpen kunnen afvallen of er kunnen nieuwe onderwerpen worden toegevoegd.

Inzicht in kengetallen

Het opleveren van data die als input dienen voor de DGZK (zoals levensduur), het verwerken van digitale vragenlijsten (energiescan en welzijnsmonitor) en het berekenen van het totale aantal punten per melkgeitenhouder, worden uitgevoerd door Qlip en ELDA. Beide partijen zijn verantwoordelijk voor het produceren van een aantal kengetallen. ELDA is dat voor bijvoorbeeld levensduur en kengetallen rondom bokjes. Qlip is dat bijvoorbeeld voor de energiescan en welzijnsmonitor. Via koppelingen worden alle kengetallen met elkaar uitgewisseld, zodat geitenhouders en zuivelondernemingen scores per onderdeel en totaal scores kunnen inzien bij een voor hen vertrouwde partij, in Z-net of Agrolink.

Operationeel in kwartaal 2 van 2018

Dit systeem is in kwartaal 2 van 2018 operationeel. Vanaf dan kunnen de energiescan en welzijnsmonitor worden ingevuld, waarvoor punten te behalen zijn. Als de geitenhouder de machtiging aanzet om de zuivelonderneming inzicht te geven in kengetallen rondom bokjes, levensduur en antibioticagebruik, worden deze kengetallen inzichtelijk en kunnen punten worden verdiend op deze onderdelen.

Kengetallen rondom antibiotica (dierdagdosering) zullen niet direct voor iedereen inzichtelijk zijn, dit is afhankelijk van de dierenartsenpraktijk. Rondom dit onderwerp loopt nog een pilot, waarbij LTO, ELDA en enkele dierenartspraktijken betrokken zijn. Zodra de pilot is afgerond worden ook andere dierenartspraktijken geïnformeerd.

Als de geitenhouder in het bezit is van een geldig zoönosekeurmerk van GD, kan dit geüpload worden in Z-net of Agrolink. Ook kan hier aangegeven worden welke activiteiten ten aanzien van sectorale PR de geitenhouder uitvoert.

Zodra het systeem operationeel is, worden geitenhouders hierover geïnformeerd door hun zuivelonderneming.